

HELDERZIENDHEID, DIVERSE GEZICHTSPUNTEN

R. Steiner: *GA 95 "Vor dem Tore der Theosophie", de 8e voordracht, Akasha-kroniek:*
"De ingewijde kan zo het volledige menselijke verleden aflezen. Maar hij moet het eerst leren. De Akasha-beelden zijn een verwarrende taal omdat Akasha iets levends is. (...) Het verwisselen van een Akasha-beeld van een persoon met de individualiteit van die persoon gebeurt zeer gemakkelijk wanneer men door uiterlijke middelen toegang krijgt tot de Akashabeelden. Wat vaak een rol speelt in spiritistische seances. De spiritist denkt dat hij een overledene ziet, maar het is slechts diens Akasha-beeld. Een Akasha-beeld van Goethe kan bijvoorbeeld optreden zoals hij in het jaar 1796 op aarde was. De onervaren ziener verwisselt dit met de individualiteit van Goethe. Het is des te verwarrender omdat dit beeld leeft, op vragen antwoord geeft en niet alleen antwoorden die Goethe toen ook gegeven heeft, maar ook volledig nieuwe die nooit uitgesproken werden. Het zijn geen herhalingen van wat hij toen gezegd heeft, maar antwoorden die hij had kunnen geven. Het is goed mogelijk dat dit Akasha-beeld van Goethe zelfs een gedicht maakt in de stijl, de zin van de Goethe van 1796." Het onderscheid tussen geesteswetenschap en mystiek, deze twee radicaal verschillende wegen wordt duidelijk gemaakt in de voordracht van 8-8-1920 van R. Steiner (GA 199):
"We kunnen imaginatie, inspiratie en intuïtie beschouwen als vergeestelijkte functies van bepaalde hogere van de in totaal 12 menselijke zintuigen. Er is een verband van het gezichtszintuig met de imaginatie, het hoorzintuig met de inspiratie, het begrips- of Ik-zintuig met de intuïtie. Anderzijds stammen uit de vergeestelijking van de *lagere* zintuigen (note: tot het ik) de ervaringen van de klassieke mystici en hun moderne opvolgers."
"Het grote onderscheid tussen de twee bestaat erin dat men, **als men via de vergeestelijkte zintuigen naar buiten gaat, in een hogere wereld terecht komt, een objectieve geestelijke wereld. Wanneer men naar binnen gaat langs mystieke (psychometrische) weg, dan komt men in de lichamelijke, in materialiteit.** Bij het innerlijk beleven komt men altijd in lagere regionen terecht, lager dan diegene die men reeds in het gewone leven heeft. "(Het is dus zeer goed mogelijk dat beelden van verschillende gelijksoortige gebeurtenissen door elkaar lopen en vermengd worden met wat uit de herinnering van de ziener opstijgt, vooral wanneer die persoon "door uiterlijke middelen" toegang krijgt tot de Akasha-kroniek – en onder uiterlijke middelen moeten we ook de fysieke lichamelijke verstaan).
Als voorbeeld voor wat uit lagere mystiek stamt noemt Steiner o.a. de beschrijvingen van de hogere werelden in de esoterie van de Islam, en de beschrijvingen van het devachaan door Leadbeater, die alleen maar "doubletten van de fysieke wereld" zijn.
(Er is gewoon geen gemeenschappelijk terrein mogelijk tussen visionaire psychometrische mystiek en geesteswetenschap. Rudolf Steiner wees een dergelijke vermenging terecht af.)

Een helderziende moet sterk in zijn schoenen staan

De mens moet ook verdragen kunnen, wat hij dan ziet (*als helderziende*) en daartoe behoort een karaktersterkte, waarvan maar weinigen zich een voorstelling kunnen maken.
Bijvoorbeeld: als u, zonder helderziende te zijn, liegt, dan is het al slecht, als u echter als helderziende liegt en u ziet hoe de leugen zichtbaar wordt en wat ze betekent op het astrale gebied, dan begrijpt u waarom wordt gezegd: de leugen is daar een moord. En het is zo. Stel, u hebt een gebeurtenis gezien, u heeft zich daarvan een idee gevormd en vertelt iets wat niet klopt, dat wil zeggen: iets verzonnens of gelogens. Dan gaat van het onderwerp de juiste en van u de foute uitstroming uit en deze botsing is een vreselijke explosie; en elke keer als u dit doet, hecht u een gruwelijk wezen aan uw karma, waar u niet weer vanaf komt, tot u hebt goedgeemaakt wat u hebt gelogen.

Rudolf Steiner – *GA 98 - Natur- und Geistwesen - ihr Wirken in unserer sichtbaren Welt – Wenen 5 november 1907 (bladzijde 25)*

Over enkele problemen van de helderziende (François De Wit)

1) In GA 109 (van R. Steiner) leren we iets over de hindernissen waarop een helderziende kan stuiten bij het onderzoeken van incarnatievraagstukken. Rudolf Steiner "zag" dat het etherlichaam van Galileo Galileï bewaard was gebleven en gebruikt was bij een bekende persoon uit het cultuurleven. Maar op het ogenblik van zijn onderzoek kende hij nog maar weinig van de Russische geschiedenis en cultuur, maar hij "zag" dat het in Rusland was en dat het iets met een gebroken neus te maken had. Marie Steiner vertelde later dat Rudolf Steiner in 1903 haar eens gevraagd had hoe "gebroken neus" in het Russisch klonk. Het blijkt dat "neus" in het Russisch "nos" is en dat "lom" of "loman" een stam is van woorden die verwijzen naar breken, gebroken enz. En dat brengt ons terug op een spoor: Lomonossov was (met zijn Ik) niet de incarnatie van Galileo Galileï vermits hij enkel het etherlichaam van Galileo Galileï in zich had. Maar er is ook een verband tussen Galileo Galileï en Michelangelo (hoewel de eerste geen reïncarnatie van de laatste is volgens Rudolf Steiner): Galileo Galileï heeft in intellectuele vorm, als inzichten aan de mensheid geschonken wat Michelangelo als menselijke mechanica in de St.-Pieterskerk in Rome heeft ingebouwd, en het merkwaardige is dat Galileo Galileï geboren werd op de dag dat Michelangelo stierf ! En wie had er een gebroken neus ? Juist: Michelangelo!

Zo zien we dat een helderziende des te beter zijn bovenzinnelijke waarnemingen kan "vertalen" voor de niet-helderziende, des te meer hij bezit aan "gewone" kennis, kennis die hij zich even goed als een ander moet verwerven door te lezen en te studeren.

Wat meteen ook verklaart waarom het zo moeilijk is om in de toekomst te kijken:

- enerzijds is er de menselijke vrijheid, waardoor de toekomst niet onherroepelijk vastligt,- anderzijds beschikt de helderziende niet over de begrippen om te verklaren wat hij gezien heeft. Een voorbeeld: een helderziende rond het jaar 1000 "ziet" een tafereel dat zich afspeelt in het jaar 2000. Hij ziet mensen die in en uit metalen kokers stappen en met hun eigen handpalm schijnen te praten. Hoe kan hij begrijpen wat daar gebeurt, of daarover iets vertellen aan zijn tijdgenoten ? Zelfs indien hij zou weten wat een trein, een station en een GSM is, dan zouden zijn tijdgenoten hem onbegrijpend aanstaren.

Daarom ook dat Nostradamus zijn profetieën de vorm moest geven die ze nu eenmaal hebben: het zijn beelden die nog moeten geïnterpreteerd worden.

2) Rudolf Steiner : " Er zijn vele eenvoudige mensen die rondlopen met een etherlichaam en astraal lichaam van een belangrijke individualiteit.

Mensen die op bepaalde manieren iets kunnen te weten komen over vorige incarnaties, en die dat in alle eerlijkheid doen, moeten op de hoogte zijn van het feit dat niet alleen het Ik reïncarneert, maar ook afzonderlijke wezensdelen dat kunnen.

Het is belangrijk om op dergelijke zaken te wijzen want het is gebleken dat verkeerde ideeën op dat gebied fatale werkingen kunnen uitoefenen, niet alleen op beginners, maar vooral op gevorderden, wanneer zij geloven dat deze of gene persoonlijkheid geïncarneerd is in die of die persoon. Men kan dat alleen vermijden door er rekening mee te houden dat ook afzonderlijke wezensdelen incarneren.

Men moet de grootste voorzichtigheid in acht nemen wanneer men met occulte middelen vroegere incarnaties onderzoekt. In vele gevallen is het niets anders dan kinderachtigheid wanneer mensen van zichzelf zeggen of zichzelf inbeelden dat ze de wedergeborene die of die zijn, misschien Nero, Napoleon, Beethoven of Goethe. Dat is natuurlijk dwaas en verwerpelijk. Maar de zaak is veel gevaarlijker wanneer gevorderde occultisten op dit terrein fouten maken, zich misschien inbeelden dat ze de reïncarnatie van deze of gene man zijn, terwijl ze in werkelijkheid alleen maar diens etherlichaam hebben. Dan is dat niet alleen een dwaling -die op zichzelf al te betreuren is-, maar de mens leeft dan onder de invloed van dat verkeerde idee, en dat heeft desastreuze werkingen. De ganse zielenontwikkeling gaat de verkeerde weg op door deze illusie."

3) Uit de voordracht van Rudolf Steiner van 4 juni 1909 in Boedapest :

" Waarom moeten wij ons eigenlijk bezighouden met antroposofische gedachten en theorieën, vooraleer wij zelf iets van de geestelijke wereld kunnen ervaren ?

Menigeen zal zeggen: " De resultaten van het geestelijk onderzoek worden ons meegedeeld; maar ikzelf kan nog niet in die geestelijke wereld schouwen. Zou het niet beter zijn dat ons niet de resultaten van het helderziend onderzoek meegedeeld werden, maar dat ons in de eerste plaats zou verteld worden hoe ik mijzelf tot helderziende kan ontwikkelen ? Dan kan ieder voor zichzelf gaan kijken hoe het verder zit." Wie buiten het gebied der occulte vorsing staat, die mag denken dat het goed zou zijn wanneer niet eerst over zulke dingen en feiten gesproken wordt. Maar in de geestelijke wereld bestaat er een bepaalde wet waarvan wij de betekenis met een voorbeeld willen duidelijk maken. Nemen we aan dat in een of ander jaar een willekeurige regelrecht geschoolde helderziende dit of dat in de geestelijke wereld waargenomen heeft. Nu denkt u dat 10 of 20 jaar later een andere, even goed geschoolde helderziende, dezelfde zaak kan waarnemen, zonder dat hij iets weet van de resultaten van het werk van de eerste helderziende. Als u dat gelooft, dan hebt u het zeer verkeerd voor:

de waarheid is dat een feit in de geestelijke wereld dat al door een helderziende of een occulte school werd onderzocht, niet voor een tweede keer kan onderzocht worden wanneer hij die dat wil doen niet eerst medegedeeld werd dat dit feit al onderzocht is.

Dus, wanneer een helderziende in het jaar 1900 een feit onderzoekt, en een andere in het jaar 1950 zo ver is om hetzelfde te kunnen waarnemen, dan kan deze laatste dat pas wanneer hij eerst geleerd en ervaren heeft dat dit feit reeds gevonden en onderzocht werd. Zelfs reeds bekende feiten kunnen dus in de geestelijke wereld alleen maar geschouwd worden wanneer men besluit om het op de gewone manier meegedeeld te krijgen en er kennis van te nemen. Dat is een wet die in de geestelijke wereld door alle tijden heen een universele broederlijkheid schept. Het is onmogelijk om in een gebied te geraken zonder zich eerst in verbinding te stellen met wat reeds door oudere broeders van het mensengeslacht onderzocht en geschouwd werd. Er is in de geestelijke wereld voor gezorgd dat niemand een zogenaamde zwartrijder kan worden die zegt: ik bekommer mij niet om wat reeds bestaat, ik onderzoek voor mij alleen. Alle feiten die vandaag in de antroposofie meegedeeld worden, zouden ook niet door de meest gevorderden en ontwikkelden gezien kunnen worden wanneer ze er niet eerst over gehoord hadden. Omdat dat zo is, omdat men zich moet verbinden met wat reeds onderzocht is, daarom moest de antroposofische vereniging in deze vorm gegrondvest worden. Het zal verhoudingsgewijs niet lang meer duren, dan zullen er vele mensen helderziend worden. Maar ze zouden slechts wezenloze zaken in de geestelijke wereld kunnen schouwen, niet de waarheid, omdat ze niet het belangrijke dat al onderzocht is in de geestelijke wereld zouden kunnen zien.

Eerst moet men de waarheden zoals de antroposofie die geeft, leren, en dan pas kan men ze waarnemen. Dus zelfs de helderziende moet eerst leren wat reeds onderzocht is en dan pas kan hij -bij een gewetensvolle scholing- de feiten zelf schouwen.

Men kan zeggen: Wanneer de goddelijke wezenheden slechts eenmaal, voor een eerste schouwen, een menselijke ziel bevruchten, en wanneer deze eenmalige, maagdelijke bevruchting zich voltrokken heeft, dan moeten de volgende eerst de blik richten op wat die eerste mensenziel bereikt heeft, om het recht te krijgen hetzelfde te verwerven en te schouwen. Deze wet grondvest van binnenuit een universele broederlijkheid, een ware mensenbroederschap. Van tijdperk tot tijdperk is op die manier het wijsheidsgoed door de verschillende occulte scholen heen gegaan en door de meesters trouw bewaard geworden. En ook wij moeten helpen om deze schat te dragen en broederlijk worden met diegenen die al iets bereikt hebben, willen wij toegang krijgen tot de hogere gebieden van de geestelijke wereld. Wat als een morele wet nagestreefd wordt op het fysieke plan, dat is een natuurwet in de geestelijke wereld."

Omraam Mikhaël Aïvanhov

"Zoek niet naar helderziendheid met de middelen en methoden van het occultisme. Want de echte helderziendheid, de echte ogen bevinden zich in het hart: het is de liefde die de ogen opent. De vrouw die van een man houdt, ziet in hem dingen die niemand anders ziet. En als ze hem als een godheid beschouwt, moet je haar niet vertellen dat ze zich vergist. Objectief gezien vergist ze zich ongetwijfeld. Maar het feit dat ze de deugden en de schoonheden van degene die ze bemint, lijkt te overdrijven, komt doordat ze hem ziet zoals God hem oorspronkelijk heeft geschapen, of zoals hij zal zijn wanneer hij in de schoot van de Eeuwige terugkeert. We hebben de kracht die de liefde bezit, om de ogen van de ziel te openen, nog niet begrepen. Wie helderziend wil worden moeten leren liefhebben. Zijn hart moet, net als de blinde in het Evangelie, Jezus om hulp smeken: "Heb medelijden met mij, Zoon van David!" Richt een oproep tot het kosmische licht en op een dag zal het naar je toekomen en vragen: "Wat kan ik voor je doen?" "Dat mijn ogen opengaan!" En je zult verhoord worden: je ogen zullen opengaan."

"Het bezitten van psychische vermogens mag nooit een doel op zich zijn. Door te oefenen kunnen veel mensen er een paar ontwikkelen. Voor jullie gaat het erom de grootste zelfbeheersing te verwerven, om de regels van onbaatzuchtigheid en zuiverheid te eerbiedigen, wat er ook gebeurt, want alleen die stellen ons in staat om in contact te treden met de lichtende entiteiten en krachten van de natuur.

Het is mijn plicht om al degenen te waarschuwen die beweren anderen te helpen via helderziendheid of waarzeggerij, of hun lichamelijke of geestelijke kwalen te verzorgen via magnetiseren, handoplegging enzovoort, zonder dat ze een grote zelfbeheersing bestudeerd en verworven hebben. Het is aan slechts heel weinig mensen gegeven toegang te krijgen tot de onzichtbare wereld om er, zonder risico op fouten, het verleden, het heden en de toekomst te lezen, of om in contact te treden met de psychische en spirituele krachten en entiteiten om anderen te helpen. Waarom? Omdat de daartoe vereiste kwaliteiten nog moeilijker te verwerven zijn dan diegene, die ons in staat stellen te werken op lichamen vlak."

Omraam Mikhaël Aïvanhov

Zoals het voor een blinde een logische onzinnigheid zou zijn, nadat hij gehoord heeft dat er kleuren en licht bestaan, te zeggen dat het fantasterij is, net zo onlogisch is het, als iemand die niet bovenzinnelijk waarneemt, zegt dat het fantasterij is. Er zijn altijd mensen geweest die meer konden zien dan de medemensen. Ingewijden of geïnitieerden heeft men zulke mensen genoemd. Het zijn mensen die een soort spirituele wedergeboorte hebben ervaren en over wie in alle religies verteld wordt. Er is een geestelijk moment in het leven van een dergelijk mens, dat een veel grotere betekenis heeft dan de fysieke geboorte. Dit moment bestaat erin dat de mens die zijn geestelijke ogen en geestelijke oren heeft ontsloten, een hele nieuwe wereld waarnemen kan, dat hij zich tot de bovenzinnelijke wereld omhoog heeft ontwikkeld. Degenen die van de bovenzintuiglijke wereld recht van spreken hebben – de grondleggers van religies -, hebben tot de mensen in dezelfde zin gesproken als de ziende tot de blinden over licht spreekt en hem daarover vertelt.

Rudolf Steiner – *GA 55 - Die Erkenntnis des Übersinnlichen in unserer Zeit und deren Bedeutung für das heutige Leben – Berlin 11 oktober 1906 (bladzijde 30-31)*

OUDE IDEEËN HOEVEN ABSOLUUT NOG NIET VEROUDERD TE ZIJN.

Het eerste dat men moet leren om in de geestelijke wereld binnen te gaan, is een juiste wijze van denken. Hoe wij dat bereiken, daarover zullen wij het later nog hebben; die vraagstukken zijn zeer ingewikkeld. Wij moeten vandaag eerst zo ver komen dat wij inzien wat het betekent allereerst een geheel zelfstandig denken te ontwikkelen. Daarvoor moet men veel afschaffen dat tot de hedendaagse opvoeding behoort, want de hedendaagse opvoeding bestaat juist uit onzelfstandig denken, denken dat afkomstig is van het Latijn. Denkt u vooral niet dat wat tegenwoordig aan socialistische theorieën wordt ontwikkeld een uiting van vrij denken is. Die hebben allen hun kennis opgedaan uit dat wat het Latijn is voortgekomen; daarvan zijn zij zich alleen niet bewust. Een arbeider kan zich best het een of ander voornemen met zijn wil, nietwaar; maar als hij begint te denken, dan denkt hij helemaal in bourgeoisbegrippen, en die zijn immers uit het Latijnse denken voortgekomen. Dus het eerste dat men hebben moet, is een zelfstandig denken. En het tweede is dat men moet leren niet alleen op het ogenblik, in het heden te leven, maar altijd weer terug te kunnen gaan naar het leven dat men heeft geleid, tot in de kindertijd toe. Ziet u, wie in de geestelijke wereld wil doordringen, moet zichzelf vaak opdragen: 'Nu moet je teruggaan naar de tijd dat je een jongen van twaalf jaar was. Wat heb je toen gedaan?' En dat moet men zich dan niet oppervlakkig, niet alleen uiterlijk, maar tot in kleinigheden voorstellen.

Rudolf Steiner – *GA 350 – Rhythmen im Kosmos und im Menschenwesen/ Wie kommt man zum Schauen der geistigen Welt? – Dornach 28 juni 1923 (bladzijde 157)*

[...] We kunnen er niet genoeg de nadruk op leggen hoe noodzakelijk het is dat iemand die zijn hogere kenvermogens tot ontwikkeling wil brengen, deze denkinspanning daadwerkelijk serieus verricht. Deze nadruk moet daarom zo groot zijn omdat veel mensen die een 'helderziende' willen worden, dit ernstige, veeleisende denkwerk regelrecht geringschatten. Zij zeggen: dat 'denken' helpt mij niet verder; het komt op de 'ervaring', op het 'gevoel' of iets dergelijks aan. Daartegen moet worden ingebracht dat niemand in hogere zin (dat wil zeggen: waarachtig) een 'helderziende' kan worden, die zich niet eerst met het denken vertrouwd heeft gemaakt. Bij velen speelt daar een zekere innerlijke gemakzucht een kwalijke rol. Ze zijn zich van deze gemakzucht niet bewust, omdat deze schuilt achter de verachting van het 'abstracte denken', het 'nutteloze theoretiseren' en dergelijke meer. Maar het is juist een miskennis van het denken als je het verwacht met het aaneenrijgen van nutteloze, abstracte gedachtenreeksen. Dit 'abstracte denken' kan het bovenzinnelijke inzicht gemakkelijk doodmaken; het levende denken kan er het fundament voor worden. Het zou natuurlijk veel gemakkelijker zijn als je tot de hogere helderziendheid zou kunnen komen zónder denkinspanning. Dat zou menigeen graag willen. Voor hogere helderziendheid is echter een sterke innerlijke kracht nodig, een stevigheid van ziel, waartoe uitsluitend het denken kan leiden. Anders komt er toch alleen maar een wezenloos heen en weer geflakker van beelden tot stand, een verwarrend zielenspel, dat sommigen weliswaar vermakelijk vinden, maar dat met het werkelijke doordringen in de hogere werelden niets te maken heeft. – Als je verder bedenkt wat voor zuiver geestelijke ervaringen iemand doormaakt die inderdaad de hogere wereld betreedt, dan begrijp je ook dat de zaak nog een andere kant heeft. Een 'helderziende' moet een absoluut gezond innerlijk leven hebben. Nu bestaat er niets dat beter voor deze gezondheid kan zorgen dan het ware denken. Ja, deze gezondheid kan ernstig te lijden hebben, als de oefeningen ten behoeve van de geestelijke ontwikkeling niet op het denken gebaseerd zijn. Zo waar als het is dat een gezond en zuiver denkend mens door de helderziendheid nog gezonder wordt, nog praktischer in het leven komt te staan dan wanneer hij niet helderziend is, zo waar is het ook dat elk streven naar zelfontwikkeling dat eigen denkinspanning schuwt, de deur opent voor allerlei gedroom op dit gebied, voor wilde fantasie en een verkeerde houding tegenover het leven. Niemand hoeft iets te vrezen als hij

zich, met inachtneming van wat hier gezegd is, tot hoger inzicht wil ontwikkelen; maar dat moet dan wel op deze voorwaarde gebeuren. Deze voorwaarde betreft alleen de ziel en de geest van de mens; spreken van de een of andere schadelijke invloed op de lichamelijke gezondheid is ten aanzien van deze voorwaarde absurd.

Ongegrond ongelooft is daarentegen wel schadelijk. Want het werkt in degene die iets meegedeeld krijgt als een afstotende kracht. Het belet hem de gedachten in zich op te nemen die hem kunnen bevruchten. Geen blind geloof, maar wel het opnemen van de geesteswetenschappelijke gedachtenwereld wordt bij het ontwikkelen van de hogere zintuigen verondersteld. De onderzoeker van de geestelijke wereld treedt zijn leerling tegemoet met de volgende opdracht: niet *gelooven* moet je wat ik je vertel, maar je moet het *denken*, het tot inhoud maken van je eigen gedachtenwereld, dan zullen mijn gedachten zelf bewerken dat je de waarheid ervan inziet. Dat is de houding die de geestesonderzoeker heeft. Hij geeft de aanzet; de kracht om het meegedeelde als waar te beleven komt uit het eigen innerlijk van wie het in zich opneemt. En op die manier moeten de geesteswetenschappelijke inhouden worden benaderd. Wie zich de moeite getroost zich denkend in deze inhouden te verdiepen, die kan er zeker van zijn dat ze hem na korte of lange tijd tot eigen waarnemingen brengen.

Rudolf Steiner – *Theosofie* – ISBN 9789060385159 – Hoofdstuk 'De weg van het inzicht'

Er zal in de nabije toekomst niets zo gevaarlijk worden voor de mensheid als de drang om bij de oude, niet door middel van nieuwe krachten ontwikkelde, helderziendheid te blijven. Dit zou de mensen ertoe kunnen verleiden om te blijven staan bij hetgeen de oude, astrale helderziendheid in vroegere tijden kon geven (bijv. bij zulke astrale beelden als de Fenriswolf waartegen de aartsengel Odin in strijd is). Het zou weer een zware beproeving zijn voor hetgeen uit de geesteswetenschap moet groeien, als soms ook daar de neiging zou ontstaan tot allerlei duister, chaotisch helderzien, de neiging om niet de door gezond verstand en door wetenschap doorlichte helderziendheid hoger te waarderen.

Met ontzettend geweld zouden zulke overblijfselen van het oude helderziende vermogen, die de opvattingen van mensen in verwarring zouden brengen door allerlei chaotische beelden, zich wreken. Een nieuwe helderziendheid kan niet samengaan met hetgeen uit de oude ontstond, maar alleen met hetgeen gedurende de laatste 5000 jaar (het Kali Yuga) als gezonde kracht voor een nieuwe helderziendheid is gevormd. De etherische gestalte leeft en hierin zal zichtbaar worden wat wij terug zullen zien als de etherische Christusgestalte. En pas deze etherische gestalte zal erin slagen de vertroebelde (achtergebleven) helderziendheid (vertegenwoordigt door de Fenriswolf) te verdrijven.

De 20^e eeuw (en volgende) zal de mensheid weer de mogelijkheid schenken om Christus te schouwen (zoals Paulus, als eerste mens, Christus schouwde in de 'wolken', de ethersfeer).

R. Steiner, *lezing 17-6-1910 te Kristiania (Oslo)*

Het kan even duren, maar dan heb je ook wat

Het bovenzintuiglijk waarnemen zal ieder, die de weg bewandelt die ik geschetst heb, zeker bereiken. Wanneer? Daarover heeft een van de voortreffelijkste deelnemers van de theosofische beweging, de enige tijd geleden gestorven *Subba Rom*, zich treffend uitgesproken. Hij antwoordde op de vraag, hoe lang het duurt: Zeven jaar, misschien ook zeven maal zeven jaar, misschien zelfs zeven incarnaties, misschien ook slechts zeven uur. – Het hangt er geheel van af, wat de mens in het leven meebrengt. Er kan een mens voor ons staan, die schijnbaar heel dom is, die echter een nu verborgen hoger leven meegebracht heeft, dat alleen nog naar boven gehaald moet worden.

Rudolf Steiner - *GA 054 –Berlijn, 7 december 1905 (bladzijde 226)*

Johannes verhaalt in zijn Apocalyps: “Als de mens niet spiritueel, maar louter materieel wil leven, dan verloochent hij eigenlijk zijn geestelijk-goddelijke kern. Dan wordt zijn hart ‘traag’, en vermindert de interesse voor de medemens. Men wordt onverschillig en zodoende verhardt men”.

Voor de noodzakelijke vergeestelijking – de opdracht van de mens – is voor de medemens nodig een offer van liefde (dat wat de medemens nodig heeft, niet wat hij wil!). Daarvoor is nodig een werkelijke diepe interesse voor de bestemming van de medemens, je naaste. Dus niet uit goedheid – dat het tegendeel slechtheid oproept – maar uit waarheid het offer van liefde geven. En zonder hiervoor een tegenprestatie of eer te willen ontvangen. Zo wordt het hart ‘groot’ en wordt het denken hierin opgenomen, alsmede de ‘nieuwe’ zintuigen helderzien, heldervoelen/horen en helderweten. (Zie verder meer hierover op mijn site, onder andere man-vrouw, liefde, goed doen enz. Paul Wink)

Zo bestaan er ook bijvoorbeeld tweeërlei mensen, zoals u weet: mensen die goed wiskundig kunnen denken en zij die helemaal niet wiskundig kunnen denken; zij die goed kunnen rekenen en zij die helemaal niet kunnen rekenen. Nietwaar, deze verschillende begaafdheden bestaan. Maar juist als je je echt inspant in het wiskundige denken, dan kom je gemakkelijker in de werkelijke helderziendheid terecht dan als je helemaal geen benul hebt van wiskundig denken. En daarin is al de reden gelegen waarom de mensen tegenwoordig zo moeilijk binnenkomen in het aanschouwen van de geestelijke wereld. Want degenen die tegenwoordig hoger opgeleid zijn, zijn toch nog meestal degenen die Grieks en Latijn, literatuur, van alles en nog wat studeren, alles waar je nonchalant kunt denken. Ja, de meeste zogenoemde beschaafde en geleerde mensen hebben eigenlijk alleen maar slordig leren denken, omdat ze denken in datgene waarin eigenlijk de oude Romeinen of Grieken dachten, en de anderen leren dan weer van hen.

En zo bestaat vandaag de dag een vreselijk slordig denken, helemaal geen denken dat echt kracht in zich heeft. Vandaar dat men tegenwoordig zulke dingen die uit de geestelijke wereld zijn gehaald helemaal niet goed kan begrijpen. Zouden de mensen een juist scherp denken hebben, dan zouden ze juist veel eerder tot begrip komen van wat in de geestelijke wereld aanwezig is. U kunt aan uiterlijke dingen die zich de laatste eeuwen hebben afgespeeld, zien hoe de mens echter niet tracht in de geestelijke wereld te komen.

Rudolf Steiner – *De beschermengel* – ISBN 9789072052827 – *Subhoofdstuk ‘Het denken’*

Je kunt de bouw van de menselijke hersenen alleen maar begrijpen, als je ze beschouwt met het oog op hun functie. Deze functie bestaat erin de lichamelijke basis te vormen voor de denkende geest. Dit blijkt als je alle dieren met elkaar vergelijkt. Bij de amfibieën zijn de hersenen nog klein ten opzichte van het ruggenmerg; bij de zoogdieren worden ze relatief groter. Bij de mens zijn de hersenen het grootst ten opzichte van het gehele verdere lichaam. Tegen een dergelijke opvatting over het denken bestaan bepaalde vooroordelen. Sommige mensen zijn geneigd het denken te onderschatten en het 'innige gevoel' of de 'beleving' hoger te stellen. Ja, er wordt wel gezegd: niet door het 'nuchtere denken', maar door de warmte van je gevoel, door de onmiddellijke kracht van je belevingen verhef je je tot hoger inzicht. Mensen die dat zeggen zijn bang, door helder te denken hun gevoelens af te stompen. Bij het alledaagse denken, dat zich bezighoudt met wat nuttig is, is dat zeker het geval. Maar bij de gedachten die zich op hogere gebieden van de werkelijkheid richten, gebeurt het omgekeerde.

Geen enkel gevoel, geen enkel enthousiasme kan worden vergeleken met de ervaringen van warmte, schoonheid en verhevenheid die worden opgeroepen door de zuivere, kristalheldere gedachten over hogere werelden. **De hoogste gevoelens zijn nu juist niet die gevoelens die 'vanzelf' opkomen, maar die welke door een energiek denken worden veroverd.**

Het menselijk lichaam heeft een bouw die bestemd is voor het denken. Dezelfde stoffen en krachten die ook in het rijk van de mineralen voorkomen, zijn in het menselijk lichaam op zo'n manier samengevoegd, dat het denken zich kan openbaren. Deze minerale bouw, die naar zijn functie is gevormd, wordt in het vervolg het fysieke lichaam van de mens genoemd.

Rudolf Steiner – *Theosofie* – ISBN 9789060385159 – Hoofdstuk 'Lichaam, ziel en geest'

Het gaat nu niet meer om louter geloven, maar om weten, inzicht, begrip (van het **heilig=heel**-worden) zowel met hoofd als met hart. Dit 'verlangt' de bewustzijnsziel als opmaat naar Christus.

Het is absoluut noodzakelijk dat de leerling door de geestelijke aanblik van zijn eigen ziel heen gaat om tot een hoger gebied te komen. Want in zijn eigen binnenste vindt hij toch die geestes- en zielewereld die hij het beste kan beoordelen. Heeft hij zich eerst een grondige kennis eigen gemaakt van zijn persoonlijkheid in de fysieke wereld en is het eerste dat hij in de hogere wereld waarneemt het beeld van deze persoonlijkheid, dan kan hij beide vergelijken. Hij kan het hogere dan relateren aan iets dat hem bekend is en krijgt zo een vaste grondslag om van uit te gaan. Al kwamen hem daarentegen nog zo veel andere geestelijke wezens tegemoet, toch zou hij over hun specifieke wezen vooralsnog niets te weten kunnen komen. Hij zou spoedig de grond onder zijn voeten voelen verdwijnen. Daarom kan niet vaak genoeg worden gezegd dat de meest zekere toegangsweg tot de hogere wereld loopt via de gedegen kennisname en beoordeling van ons eigen wezen. [...] Zijn lagere zelf staat slechts als een spiegelbeeld voor hem, maar midden in dat spiegelbeeld verschijnt de ware werkelijkheid van het hogere zelf. Vanuit het beeld van de lagere persoonlijkheid wordt de gestalte van het geestelijk 'ik' zichtbaar. En pas van dit ik uit worden de draden gesponnen naar andere hogere geestelijke werkelijkheden. [...]

Op deze trap van ontwikkeling wordt met name duidelijk wat een gezond oordeelsvermogen, wat heldere, logische scholing is. Het is namelijk zo dat het hogere zelf, dat tot dusver onbewust als kiem in de mens sluimerde, nu tot een bewust bestaan wordt geboren. Niet slechts in figuurlijke, maar in volkomen reële zin gaat het hier om *een geboorte* in de geestelijke wereld. En het wezen dat geboren wordt, het hogere zelf, moet met alle noodzakelijke organen en vermogens ter wereld komen, wil het levensvatbaar zijn. Zoals de natuur ervoor moet zorgen dat een kind met goed ontwikkelde oren en ogen ter wereld komt, zo moeten de wetten van de menselijke zelfontwikkeling er zorg voor dragen dat het hogere zelf met de noodzakelijke vermogens zijn levensweg begint. En deze wetten die de ontplooiing van de hogere organen van de geest zelf regelen, zijn geen andere dan de gezonde verstandelijke en morele wetten van de fysieke wereld. Zoals het kind rijpt in de moederschoot, zo rijpt de geestelijke mens in het fysieke zelf. De gezondheid van het kind hangt af van de normale werking van de natuurwetten in de moederschoot. Op dezelfde wijze is de gezondheid van de geestelijke mens afhankelijk van de wetten van het gewone verstand en de in het fysieke leven werkzame rede. Niemand kan een gezond hoger zelf voortbrengen die niet in de fysieke wereld gezond leeft en denkt. Een leven in overeenstemming met de natuur en het logische verstand is de basis voor alle ware geestelijke ontwikkeling.

Zoals het kind al in de moederschoot leeft volgens de natuurkrachten die het na de geboorte met zijn zintuigen waarneemt, zo leeft het hogere zelf van de mens al tijdens het fysieke bestaan volgens de wetten van de geestelijke wereld. En zoals het kind vanuit een onbewust levensgevoel de krachten opneemt die het nodig heeft, zo kan de mens zich ook de krachten van de geestelijke wereld eigen maken voordat zijn hogere zelf wordt geboren, ja, hij *moet* dat doen, wil het hogere zelf volledig ontwikkeld ter wereld komen. Te zeggen: 'ik kan niet aannemen wat de geesteswetenschap leert, voordat ik zelf ziende ben,' is niet juist. Want zonder zich te verdiepen in het geesteswetenschappelijk onderzoek kan een mens onmogelijk tot ware hogere kennis komen. Hij zou zijn als een kind in de moederschoot dat de krachten die het via de moeder krijgt, weigert te gebruiken en wil wachten tot het zich die krachten zelf kan verschaffen. Zoals het ongebooren kind instinctief ervaart dat het goed is wat het krijgt aangereikt, zo ervaart iemand die nog niet ziende is, de waarheid van wat de geesteswetenschap meedeelt. Er is inzicht mogelijk in die mededelingen, een inzicht gebaseerd op waarheidsgevoel en een helder, gezond, omvattend oordeelsvermogen, ook al schouwt men het geestelijke nog niet. **Men moet de geestelijke kennis eerst bestuderen en zich juist door die studie voorbereiden op het schouwen.** Zou een mens tot schouwen komen zonder op die wijze te hebben geleerd, dan zou hij als een kind zijn dat wel met oren en ogen, maar zonder hersenen wordt geboren. Zo'n kind zou heel de wereld van kleur en klank om zich heen hebben; maar het zou er niets mee kunnen beginnen.

Waarvan de mens voorheen overtuigd was op grond van zijn waarheidsgevoel, zijn verstandig oordeel, dat wordt op dit niveau van zijn geestelijke ontwikkeling tot eigen ervaring. Hij kent nu zijn hogere zelf uit de eerste hand. En hij ontdekt gaandeweg dat dit hogere zelf in verbinding staat en een eenheid vormt met hogere geestelijke wezens. Hij ziet dus dat het lagere zelf afkomstig is uit een hogere wereld. En het wordt hem duidelijk dat zijn hogere natuur zijn lagere overleeft. Hij kan nu zelf zijn vergankelijke deel onderscheiden van zijn blijvende deel. Dat wil niets anders zeggen dan dat hij de leer van de belichaming (incarnatie) van het hogere zelf in een lager zelf uit eigen waarneming leert begrijpen. Nu wordt het hem duidelijk dat hij deel uitmaakt van een hogere geestelijke samenhang en dat zijn eigenschappen, zijn lotgevallen door deze samenhang zijn veroorzaakt. Hij leert de *wet van zijn leven*, karma, doorschouwen. Hij ziet in dat het lagere zelf dat zijn huidige bestaansvorm uitmaakt, maar één van de gestalten is die zijn hogere wezen kan aannemen. En hij ziet de mogelijkheid voor zich om vanuit zijn hogere wezen aan zichzelf te werken en daarmee een steeds vollediger mens te worden. Nu kan hij ook de grote verschillen in ontwikkelingsgraad tussen de mensen begrijpen. Hij wordt gewaar dat er mensen zijn die boven hem staan, mensen die de trappen die nog voor hem liggen al bereikt hebben. Hij ziet in dat de mededelingen en daden van zulke mensen hun oorsprong hebben in ingevingen uit een hogere wereld. Dit heeft hij allemaal te danken aan zijn eerste eigen waarneming van deze hogere wereld. Wat men 'grote ingewijden van de mensheid' noemt, begint nu een realiteit voor hem te worden. [...]

Daarom zegt men ook van een leerling die dit niveau heeft bereikt, dat alle *twijfel* van hem is geweken. Kon hij zich tevoren op grond van verstandelijke overwegingen en gezond denken een geloof eigen maken, nu komt in de plaats van dit geloof het volle weten en het onwankelbare inzicht.

De religies bieden in hun ceremoniën, sacramenten en ritën uiterlijk zichtbare weergaven van hogere geestelijke gebeurtenissen en wezens. Alleen iemand die de diepte van de grote religies nog niet heeft doorschouwd, kan de betekenis ervan miskennen. Wie echter zelf de geestelijke werkelijkheid kan waarnemen, zal ook de grote betekenis van die uiterlijk zichtbare handelingen begrijpen. En voor hem wordt dan de religieuze dienst zelf een weergave van zijn omgang met die wereld die geestelijk boven ons staat. [...]

Rudolf Steiner – *De Weg Tot Inzicht In Hogere Werelden – Fragmenten Blz. 120 t/m 122*

Aan de grens van de fysieke en de bovenfysieke wereld is het uiterst moeilijk om illusie van werkelijkheid, dromen van realiteit, visioen van echte waarneming te onderscheiden. Op dit gebied is het zeer gemakkelijk om de eigen fantastische voortbrengselen van de ziel te verwarren met wat echt, objectief, werkelijk is. Het vereist verscheidene eigenschappen om aan de grens koelbloedigheid, zekerheid van de ziel, moed, uithoudingsvermogen en energie te behouden, want als de mens aan deze grens de helderheid en duidelijkheid over wat schijn en werkelijkheid is, zou verliezen, dan zou hij zijn verstand hebben verloren, dan zou hij een gek zijn in plaats van een ingewijde. Nu is er bij de meeste mensen, als zij van zulke dingen horen, zeker een geweldige nieuwsgierigheid, een ware woede om toch wat te zien van de hogere werelden. Er is echter niet op dezelfde wijze bij de meeste mensen het uithoudingsvermogen en de wil, en voor alles ook niet de kracht, om alles te overwinnen wat nodig is, om de aangeduide gevaren uit te schakelen.

Rudolf Steiner – GA 56 – Berlijn 28 november 1907 (bladzijde 108)

Karma-herinnering is nog geen karma-inzicht!

Elk streven naar zelfontwikkeling dat eigen denkinspanning schuwt, opent de deur voor allerlei gedroom op dit gebied, voor wilde fantasie en een verkeerde houding tegenover het leven. Ongegrond ongelooft is daarentegen wel schadelijk. Want het werkt in degene die iets meegedeeld krijgt als een afstotende kracht. Het belet hem de gedachten in zich op te nemen die hem kunnen bevruchten. Geen blind geloof, maar wel het opnemen van de geesteswetenschappelijke gedachtenwereld wordt bij het ontwikkelen van de hogere zintuigen verondersteld. De onderzoeker van de geestelijke wereld (de grootmeester) treedt zijn leerling tegemoet met de volgende opdracht: niet *geloven* moet je wat ik je vertel, maar je moet het *denken*, het tot inhoud maken van je eigen gedachtenwereld, dan zullen mijn gedachten zelf bewerken dat je de waarheid ervan inziet. Dat is de houding die de leraar-geestesonderzoeker heeft. Hij geeft de aanzet. De kracht om het meegedeelde als waar te beleven komt uit het eigen innerlijk van wie het in zich opneemt. En op die manier moeten de geesteswetenschappelijke inhouden worden benaderd. Wie zich de moeite getroost zich denkend in deze inhouden te verdiepen, die kan er zeker van zijn dat ze hem na kortere of langere tijd tot eigen waarnemingen zullen brengen.

Rudolf Steiner – *Theosofie* – ISBN 9789060385159 – Hoofdstuk 'De weg van het inzicht'

Er is niet veel geneigdheid bij onze tijdgenoten aanwezig om zich in te laten met het inleven in de hogere werelden. Weinig zin heeft onze tijd in de beschouwing van de bovenzinnelijke wereld, en daardoor is ons tijdperk gewoon te goedgelovig tegenover degenen die de zin opstellen: Wat ik niet kan waarnemen, is niet waar, en als iemand beweert, dat het waar is, dan is hij een idioot of een hansworst. – Al te velen worden in deze tijd gelovigen van een dergelijke mening. Hoewel we ook duidelijk zien wat voor grote en geweldige vooruitgang onze tijd met betrekking tot de fysieke wetenschap maakt, zo zien we toch anderzijds hoe weinig geneigd de overgrote meerderheid van onze tijdgenoten is in de bovenzinnelijke wereld door te dringen. Men meent, het zich bezighouden met de geestelijke wereld maakt de mensen zwak en vreemd tegenover het zintuiglijke leven. Dat is een vooroordeel. Als iemand een stuk ijzer voor zich heeft en zegt: In dit ijzer is magnetische kracht; strijk het langs een ander stuk ijzer en je hebt een magneet - dan kan een ander komen en zeggen: Ach wat, dat

stuk ijzer is goed voor spijkers inslaan. – Dat zijn de ware fantasten, die het zintuiglijke, het praktische slechts zo nemen als degenen die de magneet alleen voor spijkers slaan nemen. De realisten, de monisten, de utilitaristen enz. zijn de echte fantasten. Ze kennen alleen de krachten van de fysieke wereld en triomferen als door de ontplooiing van de krachten van de fysieke wereld de enorme vooruitgang wordt geboekt. Niets, maar dan ook helemaal niets heeft de geesteswetenschap tegen te werpen tegen deze fysieke wereld. Maar ze weet ook dat het hoog tijd is, dat de mensen weer leren, dat in het fysieke het spirituele verborgen is, en dat de mensen juist dan dromers worden, als ze hun geestelijke ogen sluiten voor de boven-zintuiglijke wereld. Waarachtige realisten, werkelijkheidsapostelen zijn tegenwoordig degenen die op de spirituele krachten wijzen! Wat willen deze echte realisten? Ze willen dat de werkelijke krachten, die achter de zintuiglijke sluimeren, ingevoerd worden in deze wereld, dat ze in onze gehele ontwikkeling gaan leven, dat we niet alleen de telefoon en de spoorwegen, dus de gangbare krachten invoeren, maar ook de geestelijke krachten.

Rudolf Steiner – GA 56 - Berlijn 14 mei 1908 (bladzijde 337-338)

ONWETENSCHAPPELIJK WETEN HOEFT NOG NIET ONWAAR TE ZIJN.

Men stelt zich het binnentreden in de geestelijke wereld veel te veel voor in de trant van een zintuiglijke ervaring, en daarom vindt men, dat wat men bij het lezen over die wereld beleeft, veel te veel op gedachtengangen lijkt. Maar met het ware opnemen in de vorm van gedachtengangen *staat* men reeds in de geestelijke wereld en heeft men zich nog slechts duidelijk te maken, dat men reeds ongemerkt beleefd heeft, wat men enkel als gedachtenmededeling meende ontvangen te hebben.

Rudolf Steiner – GA 13 - DIE GEHEIMWISSENSCHAFT IM UMRISSE – bladzijde 49-50

Nawoord Paul Wink:

Volgens mij is een nevenverschijnsel van de geesteswetenschappelijke weg in zelfovergave aan Christus de voornoemde imaginatie, inspiratie en intuïtie. Het is dan ook geen doel op zichzelf om helderziend te willen worden. Alle wensen, met dito oefeningen, om louter helderziend te willen worden zijn luciferische begoochelingen en geven inderdaad op den duur ook helderziendheid, maar dan die bovengenoemde mystieke, psychometrische (onzuivere) helderziendheid, ofwel, op zijn ‘slechts’ verlichting in Lucifer (kunstlicht). In vroegere tijden, van vòòr Christus, bestond voornamelijk alleen maar de mystieke helderziendheid, die toen wel zuiverder was dan nu vanwege de andere tijdsomstandigheden (het ik moest nog een autonome individualiteit worden, zoals hij nu is). Echter de geestelijke – mooie en echte – wereld trok zo sterk aan dat de mens maar niet genoeg wilde indalen in de materie om er onder andere in en mee te gaan werken. De mens was te weinig gestimuleerd om te werken in de wereld! Daarom heeft Christus die helderziendheid van de mens tijdelijk afgenomen, om ooit later, door bevrijdende levenshouding in zelfovergave aan Christus, een nieuwe vorm terug te krijgen die veel krachtiger is, en mede, juist vooral, met een sterk ik. Het ik moest zich leren kennen en sterk worden (Boven de tempel van Delphi staat “Mens ken uzelf”. Dit betekent dat de mens als groepsziel/-ik, aanvangende vanaf 700 voor Chr., zich lieverlee moest (h)erkennen als een *individueel* ik. Mens, weet en ken het ik in uzelf.) En zo krachtig dat de mens daarmee een aanzet kan geven om medeschepper naast God te worden. Maar deze nieuwe vorm is tevens vrijwillig karma opnemend zodat hier een prijs aan hangt (zie onder). Nu dus het ik lieverlee sterk genoeg is om tot zelfovergave te kunnen komen, past (geforceerde) mystieke helderziendheid de mens niet meer.

Helderziendheid is eigenlijk hersenvrij denken (wat wij normaal alleen maar kunnen als wij in de geestelijke wereld zijn, voornamelijk in de slaap of na de dood). Het is een soort eerstehands kennis (is voor wat betreft de nieuwe helderziendheid de Mercuriusinwijding). Rudolf Steiner gaf eigentijdse oefeningen aan om dit te bevorderen, met uitdrukkelijk de waarschuwing op het hart gedrukt dat deze oefeningen alleen maar mogen als je tevens het pad van bevrijding gaat, dus de verkregen kennis omzet in 'nieuwe' levenshouding! De heer J. van Rijckenborgh vond oefeningen niet nodig omdat na verloop van tijd deze vermogens toch wel komen. Per persoon kan het echter in een leven wel enorm verschillen omdat het karma zich ook hierover bemoeit, waardoor de ene mens eerder deze oude of nieuwe vermogens verkrijgt dan de ander, terwijl deze mensen, zeg maar, even 'ver' zijn. Belangrijk is de nieuwe vermogens niet te verwarren met de oude helderziendheid (uit Atlantis) die namelijk geen 'kwartje kost'. Deze Atavistische en psychometrische helderziendheid dient de mens na Christus dus te verliezen. Echter enkelen hebben dit nog (meestal eenvoudige mensen omdat vooral het – krachtige – denken deze vorm van helderziendheid in de weg zit). De nieuwe helderziendheid is voornamelijk gebaseerd op inzicht te verkrijgen in het lot van mens en wereld, de bestemming van een mens, zodat bijvoorbeeld gespiegeld kan worden in liefde, zonder oordeel, de blinde vlekken van je naaste waardoor hij verder kan. Echter dit kost wel een kwartje! Op een juiste manier neem je, eigenlijk net als Christus in het groot, enige 'zonden' van de ander gedeeltelijk op je. Je draagt dan zelf een deel van het karma van je naaste mee! (Zie o.a. hierover het boek Anna Katharina Emmerick van Judith von Halle).

Daarom zijn nog zo weinig mensen helderziend op de nieuwe manier omdat het onderbewustzijn van een mens de prijs kent en dit (nog) niet wil betalen! Het lijkt ons wel gekleed, maar ons sterkere onderbewustzijn beslist anders! Die wil de prijs hiervoor niet betalen. Door werkelijke interesse in je medemens, je naaste, die enkeling maar in je leven, kan je de opdracht van de Vader om je naaste lief te hebben gelijk jezelf, waar maken. Onpersoonlijke liefde betekent dus gewoon voor iedereen, zonder aanzien des persoons. Snap je dit niet dan komt in de plaats de karikatuur van onpersoonlijke liefde, en dat is anonimiteit, en is vormelijk en koud. Maar de liefde dient niet geforceerd, maar organisch geschonken te worden, met geduld en oefening. Dus geen evangelisering, geloof aanpraten. Het nut van helderziendheid is groots! Eerst door helderziendheid verbonden te worden met aspecten van de geestelijke wereld geeft oneindig veel (nieuwe) inzichten, dan door inspiratie verbonden te worden met (het plan van) de hogere engelen, en dan door intuïtie mee mogen denken met hun Grote plannen voor wereld en mensheid. Laten we niet vergeten dat wij ooit medeschepper naast God moeten worden. Hierop moet je je toch goed kunnen voorbereiden? Daarom dien je toch ooit ook vanuit je levensbewustzijn, dus bewust uitwisseling te hebben met de grote (engel)hiërarchieën? Het is namelijk te weinig als we alleen maar dit contact in de slaap of na de dood hebben (Echter waak voor illusies en zogenaamde zich voordoende engelen. Vraag hen altijd naar hun naam. Dan moeten ze zich declareren wie ze echt zijn!) Op latere leeftijd verzuchtte mevr. Catharose de Petri (van het Lectorium Rosicrucianum): "Ik ben blij dat ik het etherische gezicht (de nieuwe helderziendheid) niet heb". Begrijp nu haar opmerking over haar gemis aan deze helderziendheid. Dit nieuwe vermogen, dit talent verplicht zo enorm dat je dat maar moet kunnen dragen (adel verplicht nu eenmaal!). Volgens mij neemt daarom vooral iedere grootmeester c.q. geestesschool-stichter met zijn dood ook nog eens extra het karma op zich van de niet geslaagde aspecten in zijn gestichte geestesschool. Je blijft nu eenmaal aansprakelijk voor je scheppingen (=gedachten, emoties en handelingen). *Dus vooral God blijft aansprakelijk voor Zijn Schepping.* Daarom dat God niet laat varen de werken Zijner handen!

Paul Wink